

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 544/2021-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky 1) [REDACTED], [REDACTED] proti postupu Špecializovaného trestného súdu v konaní sp. zn. BB-4T/ 36/2018 a jeho prípisu zo 6. septembra 2019 a sťažovateľky 2) [REDACTED], [REDACTED] proti postupu Špecializovaného trestného súdu v konaní sp. zn. BB-4T/ 36/2018 a jeho prípisu z 15. novembra 2019, zastúpených advokátom Mgr. Romanom Tomanom, PhD., Rudnayovo námestie 1, Bratislava, takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka 1 sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. októbra 2019 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutým postupom Špecializovaného trestného súdu a jeho prípisom. Sťažovateľka 1 navrhuje, aby ústavný súd zakázal Špecializovanému trestnému súdu pokračovať v porušovaní jej práv, žiada vrátenie odňatých 9 280 eur a priznanie finančného zadosťučinenia 3 000 eur. Sťažovateľka 2 sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. januára 2020 domáha vyslovenia porušenia obdobných základných práv ako sťažovateľka 1 formou a obsahom totožným postupom a prípisom Špecializovaného trestného súdu. Sťažovateľka 2 navrhuje, aby ústavný súd zakázal Špecializovanému trestnému súdu pokračovať v porušovaní jej práv, žiada vrátenie 20 480 eur a priznanie finančného zadosťučinenia 5 000 eur.

II.

2. V trestnom konaní, v ktorom bol podozrivý [REDAKOVANÉ], bola na základe príkazu z 1. marca 2017 vykonaná 6. marca 2017 domová prehliadka v rodinnom dome, kde bývajú obe sťažovateľky a ktorý [REDAKOVANÉ] spolu so sťažovateľkou 2 užíval. Domová prehliadka bola nariadená z dôvodu, že v rodinnom dome sa mohli nachádzať veci dôležité pre trestné konanie. Pri domovej prehliadky bolo v hotovosti zaistených 9 280 eur, o ktorých sťažovateľka 1 tvrdí, že patria jej, a 20 480 eur, ktoré za svoje považuje sťažovateľka 2.

3. Na [REDAKOVANÉ] a iné osoby bola 29. októbra 2018 podaná obžaloba. Sťažovateľka 1 dňa 4. septembra 2019 a sťažovateľka 2 dňa 12. novembra 2019 požiadali Špecializovaný trestný súd o vrátenie zaistených peňazí. Sťažovateľka 1 zdôraznila, že peniaze nemajú akúkoľvek spojitosť s trestnou vecou, keďže ide o jej legálne príjmy. Sťažovateľka 2 uviedla, že peniaze si usporila zákonným spôsobom a zdedila. Sťažovateľky Špecializovanému trestnému súdu predložili dôkazy, z ktorých malo vyplývať, že odňaté peniaze im patria. Sťažovateľkám Špecializovaný trestný súd namietanými prípsmi oznámil, že o peniazoch rozhodne na hlavnom pojednávaní.

4. Uzneseniami z 25. septembra 2020 a 22. marca 2021 Špecializovaný trestný súd podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku rozhodol o zaistení majetku [REDAKOVANÉ], pričom medzi týmto majetkom boli aj peniaze zaistené počas domovej prehliadky 6. marca 2017. Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, ktorý nadobudol právoplatnosť 7. júla 2021, bol [REDAKOVANÉ] uznaný vinným z viacerých trestných činov, za čo mu bol okrem iného uložený trest prepadnutia majetku.

III.

5. Podľa sťažovateľiek k namietanému porušeniu ich práv došlo z dôvodu, že peňažné prostriedky v ich vlastníctve boli počas domovej prehliadky zaistené svojvoľne a nezákonným spôsobom, keďže príkaz na domovú prehliadku sa týkal len [REDAKOVANÉ] a pri domovej prehliadke neboli odstránené pochybnosti o vlastníctve peňazí, keď nielen sťažovateľky, ale aj [REDAKOVANÉ] uvádzali, že peniaze patria sťažovateľkám. Postupu Špecializovaného trestného súdu sťažovateľky vytykajú, že ich žiadosť vybavil formalisticky a nezohľadnil primeranosť zásahu do ich vlastníckeho práva v čase, v ktorom konanie pred súdom nebolo ukončené a peniaze im boli zaistené už dlhšiu dobu. V tejto súvislosti Špecializovanému trestnému súdu vytkli, že v prípise sa vôbec nezaoberal ich argumentáciou o vlastníctve peňazí. Okrem toho sťažovateľky zopakovali svoje tvrdenia o tom, že pri domovej prehliadke zaistené peniaze patria im, a nie [REDAKOVANÉ].

IV.

6. Vo vzťahu k namietaným zásahom do základných práv sťažovateľiek treba rozlíšiť medzi zásahom, ktorý spočíval v odňatí peňazí sťažovateľkám pri domovej prehliadke, a postupom Špecializovaného trestného súdu, ktorý reagoval na žiadosti sťažovateľiek o vrátenie týchto peňazí. K samotnému odňatiu peňazí došlo ešte 6. marca 2017, pričom sťažovateľky tento zásah do ich tvrdeného vlastníckeho práva ani výslovne nenamietajú, keďže vyslovenia porušenia svojich základných práv sa domáhajú len vo vzťahu k postupu Špecializovaného trestného súdu.

7. K samotnému postupu Špecializovaného trestného súdu treba uviesť, že právna úprava vrátenia peňazí, o ktorých sťažovateľky tvrdia, že im patria, vyplýva z § 97 Trestného poriadku, podľa ktorého vec možno vrátiť, ak nie je potrebná na ďalšie konanie a ak neprichádza do úvahy jej prepadnutie alebo zhabanie. Trestný poriadok bližšie neupravuje, ako formou je potrebné vysporiadať sa so žiadosťami osôb, ktoré tvrdia, že im v prípravnom konaní zaistené peniaze patria. Z postupu Špecializovaného trestného súdu je zrejmé, že v čase podania žiadostí sťažovateľiek zastával názor, že do úvahy prichádza prepadnutie peňazí v súvislosti s tým, že obžalovaným hrozí uloženie trestu prepadnutia majetku a peniaze im patria. Rovnako z postupu Špecializovaného trestného súdu vyplýva názor, že o týchto peniazoch bude možné rozhodnúť až po právoplatnom skončení trestnej veci. Tento postup Špecializovaného trestného súdu zodpovedá charakteru trestného konania, ktorého hlavným účelom nie je rozhodovanie o vlastníckom práve či už obvinených alebo osôb, ktoré tvrdia svoje vlastnícke právo, ale rozhodovanie o vine a treste. Tomu zodpovedal aj namietaný prípis Špecializovaného trestného súdu, z ktorého možno dospieť k tomu, že peniaze sťažovateľkám nemožno vrátiť, keďže nie je naplnená domnienka o tom, že do úvahy neprichádza ich prepadnutie.

8. Dôvodné presvedčenie Špecializovaného trestného súdu o vlastníctve peňazí obvineným, teda dôvodný záver o tom, že ich vlastníkmi nie sú sťažovateľky, vyplýva aj z nasledujúceho postupu Špecializovaného trestného súdu, keď podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku rozhodol o zaistení majetku [REDAKOVANÉ] a do tohto majetku zahrnul aj peniaze zaistené pri domovej prehliadke. Prípisy Špecializovaného trestného súdu, ktorými sťažovateľky odkázal na rozhodnutie na hlavnom pojednávaní a ktorými nebolo vyhovené ich žiadosťiam o vrátenie peňazí, predstavujú legitímny zásah do nimi tvrdených vlastníckych práv, čo platí osobitne s ohľadom na zaistenie vecí pri domovej prehliadke a na to, že sťažovateľky o vrátenie peňazí požiadali prvýkrát po približne dva a pol roku od ich odňatia pri domovej prehliadke. Zásah do tvrdeného vlastníckeho práva sťažovateľiek a spôsob, ktorým sa Špecializovaný trestný súd predbežne vysporiadal s ich žiadosťami, zodpovedá tomu, že tento zásah sa realizuje v trestnom konaní osobitnými predbežnými postupmi, ktoré nie sú spôsobilé zabezpečiť takú mieru ochrany, akej sa sťažovateľkám môže dostať až v ďalších postupoch po skončení trestného konania, ktoré po procesnej stránke garantujú ochranu vlastníckeho práva sťažovateľiek.

9. Predbežné zaistenie majetku či už v podobe odňatia veci s následnými prípisom zdôvodňujúcim nevydanie veci alebo zaistením majetku podľa § 425 Trestného poriadku treba chápať ako procesné zaisťovacie inštitúty, ktorých účelom je preventívne znemožnenie nakladania obvineného s majetkom, a tak podstatne sťažiť alebo zmať budúci výkon trestu prepadnutia majetku. Zaistenie majetku v právnom režime odňatia veci alebo zaistenia majetku nemôže nahradiť trestu prepadnutia majetku nasledujúce konkurzné konanie, v ktorom si sťažovateľky budú môcť uplatniť svoje tvrdené vlastnícke právo. Zo zákonnej úpravy výkonu trestu je zrejmé, že pre komplexné vysporiadanie sa s rozsahom trestu prepadnutia majetku zákon predpokladá konkurzné konanie, ktorého účelom je vysporiadanie sa so všetkými občianskoprávnymi nárokmi na majetok postihnutý trestom jeho prepadnutia. Namietaný postup a prípisy Špecializovaného trestného súdu nie sú rozhodnutím vo veci samej, ale iba oznámením, že rozhodnutie o všetkých zaistených veciach bude predmetom rozhodnutia vo veci samej. Vzhľadom na to, že uložený trest prepadnutia majetku nadobudol právoplatnosť, po uložení tohto trestu obligatórne nasleduje konkurzné konanie.

V rámci tohto štádia sa súdy vysporiadajú so všetkými otázkami týkajúcimi sa rozsahu majetku, ktorý podlieha prepadnutiu.

10. Postup Špecializovaného trestného súdu vrátane namietaných prípisov rešpektoval zákonnú úpravu zaistenia majetku ako predbežného opatrenia pre účely výkonu trestu prepadnutia majetku. Nemožno dospieť k záveru, že postup Špecializovaného trestného súdu je nesprávny, svojvoľný alebo zjavne neodôvodnený. Preto na strane jednej nemožno dospieť k tomu, že by tento postup bol v rozpore so základným právom sťažovateľiek podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na strane druhej tento postup nevedol k porušeniu základného práva sťažovateľiek podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže obmedzenie ich tvrdeného vlastníckeho práva je výsledkom zákonom predpokladaných obmedzení, o ktorých dôvodnosti bude možné rozhodnúť v konkurznom konaní na majetok medzičasom právoplatne odsúdených obvinených. Ústavné sťažnosti sú vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv zjavne neopodstatnené a ako také boli podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnuté.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2021

Robert Šorl
predseda senátu